

לשלוח מברקים, במלים עבריות, אך האור תיות חייבות היו להיות לסיניות או עריות. ביות. ע"ד אליהו עמיקם אמר, "לא אנוס עד שיוסר הקיפות הזה". הוא כתב בע' תונים, נהל מ"מ עם המנהל הכללי של הדואר, הנציב העליון, מיניסטר המושבות, ואת הנצחון השיג בחבר הלאומים. בדצמבר 1934 נתבשר על נצחונם במכ' תב עברי מאת הנציב העליון ארתור וקופ, ואחר כך קבל את "המברק העברי הראשון" שון אחרי 2000 שנה" (או, ליתר דיוק, מאז בריאת העולם) בחתימת מאיר דיוני גוף, ראש העירייה העברית הראשונה.

הפאציניט נעלים

אם יסתובב חולה רוח בחצות העיר, יישן על מדרכה וירצב ללחם, לא ימצא איש שיתענין בגורלו. אולם, בו ברע שהוא יעבור על החוק (למשל, יפוצץ שמ' שה של חלון ראווה) נוצרת האפשרות התיאורטית לטפל בו על חשבון המדינה. כי מאותו רגע הופך החולה לעבריין, והוא זכאי שיביאוהו לדיון, ישפוטוהו ויחזיקוהו במוסד מתאים, והוא לא יאין עבריין מותר להסתובב חפשי. אבל גם אדם בלתי שפוי אינו יכול להישלח לבית הסוהר... כך אירע לעציר אחד, שהתפרץ לפני כשנה לאולם הכנסת בתל-אביב עם תת מקלע בידו, וביקש להשמיט באוני נבחני העם דברים על אודות "תכנית הצלה לעם ישראל ולעולם כולו". עד אותו יום לא רצה איש להאזין לדבריו "והוא נדק על דלתות רבות"... אחר "דיון ודברים" עם כב' השופט ד"ר ליפקין נשלח הצעיר לבית חולים, שם נשאר במשך חודשים רבים. בשבוע שעבר יצא אברהם (המתאבד בכנסת) צפתי את בית החולים כשבידו

אליהו עמיקם
2000 שנה ועוד 15

תעודה, שלפיה הוא חפשי — מותר לחיים כאורח שווה זכויות. יותר מזה: אחד שלר-שותו עומד רופא חנם אין כסף. הרופא הממשלתי חייב, בעצם, בתוקף פקודת בית המשפט, לבדוק את האיש מדי פעם בפעם. אך יצא הדי"ר רוברט קלי לקיבוץ גור, שליו ירושלים, כדי לראות כיצד הוזר למסלול חייו הקודמים רועה הצאן של המקום, אברהם צפתי. הוא נוסח, כי הפצינט שלו נעלם. אולם הדאגה לאזרח, שעבר על החוק, היא בדרך כלל יותר גדולה מאשר תשומת הלב הניתנת לאזרחים סתם; החלו לחפש אחר צפתי, שעורר את הסנסציה לפני כשנה, וחייב עתה לי-הימצא תחת מבחן רפואי.

לפני כמה ימים הגיעה פריסת שלום מהלוחם האמין לפתרון בעיות העולם, על ידי הקמת בית מקדש של האומות המאורחות בירושלים. בתזכיר חדש, שהעביר לכמה מחברי הכנסת, חזר אברהם צפתי אל הנושא, שהפך מזה שנים לתוכן חייו. "עתה, לאחר שכולם כבר קבעו שאינני משוגע, הריני יכול להתחיל מחדש את מפעלי ולא גיורו עור, כי אינני שפוי ב' דעתי".

רפואה

ילדים כחולים

שלשה שבועות בלבד שהתה בארץ קבוצת הרופאים, שושלחה לכאן על ידי המרכז הרפואי של האומות המאוחדות. משיצאו את הארץ השאירו אחריהם 12 אמהות ומספר שווה של אבות מאושרים: (המשך במדינה עמוד 110)

לפעול. עתה דורשת המשטרה תקציב ל-1300 שוטרים נוספים, מבאן, שביחד עם המחלקה החדשה יוגבר כוחה של מש' טרת ישראל ב-1950 שוטרים (אם, כמובן, תענה הדרשה ע"י האוצר).

בהתוסף המחלקה החדשה של פיקוח (שחלול, כפי הנראה, גם את המחלקה הכלכלית למטבע זר, שבראשה עמד י. זר) יורכב אגף החקירות של מטה המשטרה משלשה ענפים: פלילי, פיקוח ומודיעין. במלים אחרות — המשטרה תהיה מעתה עוד יותר חשובה ואחראית. אך ראש לאגף הזה — אין.

המשק

כבד את אביך

בשנה שעברה בא לביקור בארץ ובבתי מלונותיה הפיננסיסט האמריקאי לוי. המסקנה שהסיק היתה הגיונית ופשוטה: הוא יבנה בית מלון מודרני בארץ. את ההון החליט להעביר בסירים, מתחתים, צלחות — כלי מטבח. מנחם סטיינזקי, המפקח על התעשיות הקלות בזמן ההוא, אמר בכעס: "לא יתכן, כוסות וצלחות אינם סחורה חיונית". הוא לא חפץ להמליץ על רשיון הצלחות ובתי המלון לא הגיעו ארצה. לוי התאכזב "אינני מבין מדוע הפ-ריעו לי".

כשעזב דב יוסף את משרדו במשרד האספקה, התפטר מנחם סטיינזקי ועזב את כסאו במשרד האספקה. אולם לפני שעזב, הספיק להעניק המלצה אחת ליי-בוא כלי בית וזכויות ל... אביו אברהם סטיינזקי. הסחורות הבלתי חיוניות נעשו פתאם חיוניות ביותר. הוא פתח חנות משלו בדירתו הפרטית, ברחוב סמולנסקי 5, ת"א. והחל לסתור בכלי הבית והמטבח. הדבר נתפרסם, סטיינזקי פגש את הלוקחות בנענוע ראש שלילי, הם יצאו מאוכזבים. משרדו של יעקב גרי החל בחקירת הפרשה הזאת.

בעור כבש

מנהלי המחלקה, אורחים, עתו-נאים, עורכים באו אל משרדו המרווח של שר התחבורה דוב יוסף. המסדרון בבנין הדואר המרכזי, משכן המשרד, המה מא' נשים, שחקו להכיר את דיקטטור אחר לקיים בתפקידו החדש. הדיקטטור אחר לקיים את משיבת הכרזות (אחרי גרי ולובינא גיקר). על פני השר חיוך — הפתעה, שמא שני רוח זה בא בעקבות חיוכו הלכבי של הבוס הגדול, בי. גי. שהוענק לעתונאים בשדה התעופה בלוד, כשחזר מחופשתו. אמר דב יוסף: "אני שמח לראותכם, יש מה לספר". הוא תאר תוכניות מר-היבות לב: בעיד שנה נסע רק שעה אחת ברכבת מחיפה לחל אביב ("את היתר נלך ברגל"). אמר עתונאי ציני: הרכבת תע-בור ישר מחיפה דרך תל-אביב למושבות תדרום; את תל-אביב תחצה מנהרה תת-תחת או רכבת עילית; בעל הון אנגלי הציע להקים בארץ תחנת טלבוזיה. אם לא תע-לה מטבע זר תאוסר; תהיינה אניות נוס-עים לוקסוס. התייר האמריקאי יהנה גם בנסיעה; יהיו טנקרים של הממשלה להור-בלת נפט; יהיה טוב. העתונאים בלעו בהתרשות את ההבטחות. אף פעם לא נזכרה המלה קיצוב. "אפשר יהיה לעודד את הקוראים..." אמר עתונאי עצוב. היח-סיס בין העתונאים והשר נשתפר. אבל השר הרשה לעצמו שתי עקיצות קלות: לאלה המבקרים כדי ששם יופיע בעתון, לפנחס לובאניקר על היתר משלוח החביר-לות. המספר עלה בממדים אסטרנומיים והדאר מתקשה בהחסנת החבילות.

דרכי-חיים

אותיות לוחמות

כשתתח ע"ד אליהו (כ"ב אותיות לוח' מות לזכותן) עמיקם את המברק, שהביא לו תימני שחרר, לבוש מדידאר כחולים, ב-1.1.1935, פשטה הבעת שביעות רצון על פניו. "הסתכל", קרא בשמחה אל מר-ביל הקרח התמה, "קבלתי סוף סוף מברק כתוב עברית".

היום, אחרי 15 שנה מגיעים מברקים בעברית, והמקבלים שמחים או עצובים, לפי תוכן המברק. לפני 15 שנה אפשר היה לשמוע רק מפני שהמברק היה כתוב עברית.

חוק רשמי של ממשלת המנדט התייר

(רוברט) ירון (לוסטיג) את משרתו הג' בוהה, ראש אגף החקירות של משטרת ישראל (כדי להתמנות קונסול בקפריסין), רגנו הבריות, כי שנוי זה בא בעקב התמנותו של נעמן סתוי, שהועלה מעל לראשו של ירון והעמידו במצב, שלא השאיר לו ברירה אלא להתפטר. כמו כן

מושה סנה ואסתר ויננסקי באספת ההמחאה

1:10 לטובת אסתר

אמרו, כי ירון התפטר משום שלא הס' כים עם הקו של המשטרה ביחס למחלקה הפוליטית, אשר הוא, סתוי, עומד בראשה. ואולם מקץ חצי שנה יצא סתוי לחופשה, וכל הידיעות על התפטרותו הוכחשו נמרצות על ידי מטה המשטרה. יום אחד, לאחר חופשה של חודשיים, נודע, כי מר סתוי קיבל מינוי בממשל הצבאי ועזב את המשטרה.

השאלה שנתעוררה עתה היתה: מי ימלא את עמדת המפתח, אחת החשובות ביותר במדינה, נפוצו שמועות על גבי שמועות, אך בסופו של דבר נתברר, כי — לא יתמנה איש. בינתיים נמצא אגף זה תחת פיקודו הישיר של סגן המפקח הכללי, יוסף נחמיאס, ששימש גם ראש המטה נגד השוק השחור.

אין ספק שבהשוואה ליעילותם ולפ-עילותם של אנשי משרד הקיצוב והאס-פקה (פיקוח), שפשט את הרגל, היתה פעולת המשטרה מוצלחת ביותר. (כי בנסיבות הנוכחיות אין בכלל אפשרות, ששוק שחור ייעקר מן השורש); הפעולה התנהלה בסדר, לפי החוק ולפי הנוהג, פרט לכמה מקרי שערוריה כגון זה עם סוחר הנעלים צוריאנו. הצלחת המשטרה עודדה את הממשלה להעביר דוקה אליה (ולא אל משרד המשפטים) את הפיקוח.

ישראל רוקח לפני היבחרו
2 הצבעות ועוד 1

ודבר זה נתן למפקח הכללי את הנשק החוקי: דרישה להעלאת התקציב. אחר משא ומתן הגיעו למשה היכול להקרא "עמק שווה" — מנגנון של 650 שוטרים, הדרושים למשטרה, כדי שתוכל

ברוך הוא וצנה גם לתפלה קצרה... גם אנו... לא גרבה ולא נאריך בדברים. שעה שעשרות הוקים מחכים לחקיקתם, דיוני יסוד מתעכבים — מסתבכת הכנסת בדיוני סרק, בהשמעת דברים תלושים מהמציאות הישראלית. בחוסר מעש. העיר הרברט פרדר, במבטאו הייקי:

"אי אפשר להקים מדינה... ע"י נאומי שרים בלבד".
הכנסת כמו כן:

■ החליטה לדון, במליאתה, על ההפלייה במנגנון המדינה (רובין): "ידוע לכל בר' בירב בארץ, שקיימות שתי מפלגות, מפלגת פועלי ארץ-ישראל והחזית הדתית, שהן השולטות על המנגנון (הממשלתי). העבירה את המחאה נגד זיון גרמניה לדיון מוקדם בוועדת חוץ ובסחון.

■ אמר ב.ג. אחר דחיית הצעת מק"י ומפ"ם, "לפנות בקריאה אל אומות העור' למנוע את זיונה מחדש של גרמניה (המערבית)" — (כלום) נגיד שנאצים מצד אחד (מזרח) כשרים... מצד שני (מערב) טרפים?"

■ טמעה את שאילתת מרידור — אשה אחת שקבלה בנמל, במקום מכונת תפירה שנשלחה אליה מארה"ב — שתי אבנים (שקדי המכס סבורים, כי הם (האבנים) ממוצא אמריקאי)".

■ נהנתה משאילתת בריהודה — מי כיסה את הוצאות הנסיעה של ב.ג. (אתר' נה-אוקספורד-ניצה) ומלחיו (אבראל, גלי, שף) לחויל?

המנגנון

האשרד לא ייחרב

בריכוזבא מאירובין, ממושקף, שערות מלבינות, מנהל אגף התחבורה הימית והתעופה במשרד התחבורה, הודיע כי הוא פורש מתפקידו.

בריכוזבא מאירובין, בן אחרון הבי' לויים, מנשה מאירובין, שנפטר לפני שנה, היה קצין צבא סורקי לשעבר. נכנס לעבודה בשירות הימי של הסוכנות היהודית בשנת 1935. במהומות 1936 יזם את הקמת המזח בתל-אביב, לשם פריקת אניות. מאז הקמת המדינה — המנהל הכללי של הנמלים, שירותי ים ותעופה.

הידיעה הזאת היתה ללא ספק מעוררת הד יותר חזק לפני שנתיים, לאחר שקניית האני "קדמה" עוררה עליו את חמת הצי' בור. הקנייה של המסום הראשון עבור "אל-על" היתה קשורה בפרסומת (המסום, שעמד להעביר בסיסת הבתולין את גניא המדינה לארה"ב, נתקלקל לפני המריא ופרופ' ויצמן נאלץ לטוס באוירון של חברה צרפתית). אולם שר התחבורה לא נתרשם ביותר מבקשת ההתפטרות.

"ראשית", אמר, "טרם קבלתי את ההת' פטרות באורח רשמי" והוסיף, כי המשרד לא ייחרב אם מישוהו יתפטר. במינוי כללי למשרד התחבורה אין רואה השר צורך (יודע דבר רואים קשר בין ההתפטרות ומינוי מנהל כללי למשרד). פשוט, הוא אינו מוצא בארץ אף איש אחד מתאים לתפקיד זה.

חסר רק הראש...

כאשר עזב לפני כמה חודשים רם